

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Systemowy Projekt Aktywizacji - SPA w Bytomiu

**współfinansowany przez Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu społecznego**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Problemy, które stały u podstaw projektu:

- Występowanie barier psychologicznych, społecznych i zdrowotnych;
- Niski poziom lub brak umiejętności i/lub kwalifikacji;
- Niewystarczający poziom rozwoju form i upowszechnienia pracy socjalnej przyczyniających się do aktywnej integracji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cele sformułowane dla projektu:

- Zmniejszenie barier psychologicznych, społecznych i zdrowotnych przyczyniających się do izolacji społeczno-zawodowej;
- Zdobycie lub uzupełnienie (przez beneficjentów) umiejętności i/lub kwalifikacji, które ułatwią powrót bądź zaistnienie na rynku pracy;
- Rozwój i upowszechnienie pracy socjalnej przyczyniającej się do aktywnej integracji.

W projekcie zawarto łącznie **406** kontraktów socjalnych, w których uczestnicy zobowiązywali się do realizacji określonej ścieżki projektowej, a MOPR - do zapewnienia możliwości realizacji tej ścieżki, poprzez zapewnienie określonych usług szkoleniowych i doradczych.

Kontrakty socjalne w projekcie zawierane były z osobami niepozostającymi w zatrudnieniu, które korzystały wcześniej z pomocy społecznej i w momencie wejścia do projektu były w wieku aktywności zawodowej.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Działaniami projektu były objęte również osoby w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym:

- osoby niepełnosprawne - łącznie 25 osób,
- młodzież ucząca się w wieku 15-25 lat, pochodząca ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym 31 osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze).

Z pośród 407 osób objętych
działaniami projektu:

- aż 172 osoby legitymowały się zaledwie gimnazjalnym wykształceniem lub niższym,
- a tylko 3 posiadały dyplom wyższej uczelni.

Większość uczestników stanowiły
kobiety – ponad 82%.

Wsparcie udzielane beneficjentom miało kompleksowy i różnorodny charakter i było dostosowane do indywidualnej sytuacji danej osoby.

W ofercie projektu znalazły się:

- indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym i psychologiem,
- szkolenia podnoszące kwalifikacje i umiejętności zawodowe,
- badania profilaktyczne związane z możliwością podjęcia pracy,
- poradnictwo indywidualne i grupowe w zakresie społeczno-zawodowym (spotkania z doradcą zawodowym i psychologiem).

Powyższymi działaniami towarzyszyła praca socjalna koordynowana przez 12 pracowników socjalnych.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Beneficjenci oceniali z osobna każdą z dostarczonych im usług merytorycznych (wymienionych powyżej) oraz usług towarzyszących (jak np. posiłki, refundację kosztów dojazdu, etc.)
- Wszystkie usługi ocenione były na bardzo wysokim poziomie.
- Szczegółowy rozkład ocen zaprezentowano w treści raportu ewaluacyjnego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

We wniosku o dofinansowanie projektu zadeklarowano osiągnięcie następujących rezultatów miękkich (na poziomie 60%):

- Podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych;
- Poprawa umiejętności interpersonalnych;
- Podniesienie samooceny beneficjentów;
- Zwiększenie intensywności pracy socjalnej ukierunkowanej na aktywną integrację

Przeprowadzone analizy pozwalają stwierdzić, że wszystkie zadeklarowane rezultaty projektu zostały w wyniku jego realizacji osiągnięte.

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych

323 osoby biorące udział w projekcie
zakończyły go z sukcesem.

Stanowi to 79 % wszystkich
uczestników projektu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

To jest „twarde” podejście do tego wskaźnika, ważniejsze od twardych danych wydaje się być subiektywne odczucie beneficjentów
(od tego zależy ich motywacja do podejmowania pracy)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Ze 100 beneficjentów, którym w trakcie wywiadu zadano pytanie: **„Czy można powiedzieć, że udział w projekcie pozwolił Pani/Panu podnieść swoje kwalifikacje zawodowe?, aż 94 osoby odpowiedziały twierdząco.**
- Niemal identyczny wynik uzyskano w badaniu ankietowym, gdzie 94 % wypełniających ankietę oceniające szkolenia zawodowe uznało je za przydatne lub bardzo przydatne w osobistym rozwoju społeczno-zawodowym.

Potwierdzenie dla tego wyniku znajduje również w drugim z badań, gdzie dla stwierdzenia „**Podniosłem/łam swoje kwalifikacje zawodowe**” uzyskano blisko 90% akceptację (odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam” i „raczej się zgadzam”) i jednocześnie niewiele ponad 1% słabych sprzeciwów („raczej się nie zgadzam”).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Gdy pytano o powody, dla których warto wziąć udział w projekcie (w pytaniu otwartym, bez sugerowania odpowiedzi),
w 65 % odpowiedzi respondenci umieszczali argument możliwości nabycia nowych lub podwyższenia kwalifikacji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Poprawa umiejętności interpersonalnych

Z braku obiektywnych i mierzalnych informacji o poziomie umiejętności interpersonalnych uczestników przed projektem, podstawowym wskaźnikiem osiągnięcia tego rezultatu pozostaje subiektywna ocena beneficjentów, że działania projektu podwyższyły ich umiejętności w tym zakresie.

W odpowiedzi na pytanie:

„Czy można powiedzieć, że udział w projekcie pomógł Panu/Pani wzmocnić/ nabyć nowe umiejętności związane z komunikowaniem się z innymi osobami?”

uzyskano 85% odpowiedzi pozytywnych.

Trzy czwarte respondentów
zdecydowanie zgadza się ze
stwierdzeniem:

**„Zdobyłem/łam umiejętności
związane z poruszaniem się
po rynku pracy”**

Czterech na pięciu respondentów
zdecydowanie zgadza się ze
stwierdzeniem:

**„Poszerzyłem/łam wiedzę o sobie
i o swoich predyspozycjach i
możliwościach”**

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Zmiany w zakresie umiejętności interpersonalnych zauważają przede wszystkim pracownicy socjalni, którzy mieli okazję obserwować uczestników projektu na co dzień.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- „(...) ważne relacje jakie zbudowały między sobą - obyło się bez konfliktów, niektóre się nawet zaprzyjaźniły, pomagają sobie z drobnymi sprawami, dzieciaka przypilnują, razem na ciuchy pójdą (...)”.*
- „ (...)Pani X, sceptyczna była, bierna, nawet w pup niezarejestrowana; dużo przekonywać musiałam, żeby się zgodziła wziąć udział; wybrała kurs kucharza - zaczęła opornie, a w ostatnim tygodniu sama tu wpadała, by mi poopowiadać, co się dzieje, jaka jest zadowolona; i na końcu rozpacz, że się skończyło, chce jeszcze(...)”*
- (...) „Pani Y była bardzo zadowolona z warsztatów, ma pracę, bo przejęła inicjatywę na rozmowie, tak jak ją uczono na warsztatach i spodobała się przez to pracodawcy” (...)*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Podniesienie samooceny beneficjentów

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Podobnie jak w przypadku umiejętności interpersonalnych nie możemy posłużyć się w pełni obiektywnymi miernikami, dlatego w badaniu tego rezultatu również sięgamy do opinii samych zainteresowanych i pracujących z nimi pracowników socjalnych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WZROST SAMOOCENY - bogactwo sformułowań w wypowiedziach uczestników:

*„myśleć coś o sobie”
„lepiej myśleć o sobie”
„podbudować się”
„ożyć”
„być lepszą osobą”
„być bardziej pewnym siebie”
„być dobrej myśli, że mogę...”
„być mocniejszym”
„przestać wątpić w siebie”
„inaczej myśleć o sobie”
„docenić się”, „czuć się pewniej”
„mieć poczucie własnej wartości”
„podnieść się na duchu”
„być dowartościowanym”
„mieć większe szanse coś zrobić” i inne.*

Na pytanie:

**„Czy można powiedzieć, że udział
w projekcie pomógł
Panu/Pani(...) lepiej myśleć o
sobie i swoich szansach na
lepsze życie?”**

79 % pytanych odpowiedziało
pozytywnie.

- Podniesienie samooceny, nie stanowi wartości autotelicznej w ocenianym projekcie.
- Podniesienie samooceny stanowi wartość, o tyle, o ile przekłada się na gotowość uczestników do zmiany swojej sytuacji zawodowej.

- 72% respondentów planuje poszukiwać pracy w najbliższym czasie, a zaledwie co czwarty chce odłożyć tę czynność na późniejszy okres.
- Nieliczni deklarują brak zainteresowania i gotowości do podjęcia pracy

W innej ankiecie 77% biorących udział zadeklarowało całkowitą akceptację dla zdania ***„Zwiększyłem/łam swoją motywację do aktywnego działania na rynku pracy”***.

Dodatkowo w tej konkretnej grupie uczestników biorących udział w badaniu 57% osób deklaruje zdecydowaną chęć kontynuowania nauki.

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wyniki te potwierdzają
obserwacje pracowników
socjalnych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„(...) za przykład zmiany może posłużyć p. X - ma duże kłopoty z mężem, uwiązana w domu, negatywnie nastawiona do życia - teraz jakaś iskierka nadziei, z domu wychodzi, uczesze się, ubrania lepiej dobierze, zajrzy, żeby pogadać (...)”

„(...) zupełnie inni ludzie, niż przed projektem; zobaczyli potencjał, podjęli zobowiązania i udało się je dotrzymać (kontrakty) (...)

(...) pani Y, aktywność o jaką jej nie podejrzewałam - wyszukała ofertę pracy w jakiejś odległej dzielnicy Katowic, jako pakowacz ciastek, pofatygowała się i pojechała, choć ma małe dziecko - nie udało się, ale zrobiła to!” (...)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zwiększenie intensywności pracy socjalnej ukierunkowanej na aktywną integrację

Większość pracowników wyraziła przekonanie, że zarówno cała praca socjalna w projekcie (75% ocen), jak i praca prowadzone przez nich osobiście (83%) zasługuje na ocenę dobrą lub bardzo dobrą.

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Równie dobrze kształtuje się ocena intensywności prowadzonej w projekcie pracy socjalnej ukierunkowanej na aktywną integrację w porównaniu do okresu sprzed realizacji projektu – zaledwie dwie z dwunastu badanych wystawiło ocenę przeciętną, pozostałe (83%) oceny dobre i bardzo dobre.

- Symptomatyczne jest, że istnieje zależność między niższą oceną intensywności pracy socjalnej a oceną warunków pracy w jakich jest ona wykonywana.
- Pomimo ogólnej poprawy, nadal część pracowników pracuje w bardzo trudnych warunkach lokalowych

Pracownicy pytani w wywiadach o różnicę pomiędzy swoją aktywnością (charakter pracy, zakres obowiązków) w projekcie i wcześniej, podkreślali, że dopiero w projekcie mieli możliwość pełniej realizować właściwą pracę socjalną (tzn. zorientowaną na klienta, kładącą nacisk na dostosowywanie używanych instrumentów do indywidualnych potrzeb).

Powtarzające się w wypowiedziach pracowników socjalnych 3 przesłanki, których łączne wystąpienie powoduje wzrost intensywności pracy socjalnej ukierunkowanej na aktywną integrację:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1. W projekcie właściwie nie zastosowano żadnych nowych instrumentów, które nie byłyby w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie już wcześniej.

Różnica polega na kompleksowym charakterze w wsparcia i użyciu jednocześnie wielu instrumentów oddziaływania

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

2. mniejsza niż ma to zwykle miejsce w
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
liczba klientów przypadających na jednego
pracownika socjalnego

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

3. wyposażenie pracowników w telefony komórkowe, co spowodowało zwiększenie możliwości kontaktu z klientem i dostępność pracownika dla klienta.

Beneficjenci zwrócili uwagę na zmianę w sposobie, w jaki traktowano ich i projekcie i wcześniej, szczególnie widoczne – w opinii beneficjentów – było życzliwe i zaangażowane podejście do nich i ich potrzeb pracowników socjalnych, którzy ich prowadzili:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- „(...)wszyscy byli bardzo mili, chętni do pomocy, szczególnie pracownik socjalny - miała czas, były spotkania grupowe(...)”*
- „(...)ci doradcy fajni ludzie nie wynosili się nad nas, ale po ludzku gadali, nie zawsze tak jest jak się idzie do urzędu, albo pomocy społecznej, jak człowiek biedny to różnie traktują, a tu nie, po ludzku(...)”*
- „(...)ogólnie wszystko bardzo udane, nie ma co zmieniać - jak kto nie miał co jeść to obiad dostał, jak dojeżdżał, to za bilet zapłacili - to ważne, bo ludzie mają różne potrzeby, nie tylko wiedza(...)”.*

- W projekcie osiągnięto wszystkie założone cele, osiągając bardzo wysokie rezultaty.
- Autorkom projektu, kadrze zarządzającej MOPR, a przede wszystkim pracownikom socjalnym bezpośrednio zaangażowanym w pomoc beneficjentom możemy pogratulować sukcesu
- Nie powinniśmy jednak zapominać, że ...

... ostateczna ocena projektu nie będzie jednak wyrażać się wskaźnikami rezultatów osiągniętych w projekcie, ale liczbą osób które uniezależnią się od pomocy MOPR w kolejnych miesiącach po zakończeniu projektu.

Dla wielu uczestników udział w projekcie jest początkiem drogi a nie jej zwińczeniem ...

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ewaluacja projektu współfinansowana przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dziękujemy